

Напрямок: Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку підприємств

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Т.П. Басюк, канд.ек. наук

Національний університет харчових технологій

Проведення активної інвестиційної діяльності – є одним із способів збільшення загальних доходів підприємств харчової промисловості. Саме здійснення реальних інвестицій розглядається як основа зростання доходів підприємств від операційної діяльності. Основними проблемами отримання зазначених результатів є:

- знаходження капіталу для фінансування інвестицій підприємства;
- всебічне обґрунтування доцільності здійснення реальних інвестицій;
- налагодження процесу постійного управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

З позицій зазначеного, налагодження інвестиційного менеджменту та його здійснення з використанням сучасних інструментів і методів є актуальним та важливим процесом для підприємств харчової промисловості.

Залучення зовнішніх інвестицій у харчову промисловість України сприяє полегшенню вирішення проблеми, пов'язаної із пошуком ресурсів для здійснення інвестиційної діяльності підприємствами. Харчова промисловість є однією з найбільш інвестиційно привабливих галузей української промисловості, що пояснюється швидкою окупністю інвестицій, наявністю широкої бази аграрної сировини для виробництва харчової продукції, а також існуванням містких ринків збуту. Виробництва галузі характеризуються значно меншою порівняно з іншими галузями залежністю від кон'юнктурних змін на зовнішніх ринках завдяки значній ємності внутрішнього ринку та низькій еластичності попиту на продовольчу продукцію.

Аналіз показників динаміки капітальних інвестицій у харчову промисловість свідчить, що протягом 2010-2014 рр. до підприємств галузі

надходило в середньому 14,5 % від загальних обсягів капітальних інвестицій у промисловість. [1] Протягом 2010-2014 рр. відмічалася нестабільна динаміка цього показника з поступовим його зниженням.

Основним джерелом фінансування інвестицій у харчовій промисловості є власні кошти підприємств, частка яких у структурі фінансування капітальних інвестицій у галузі у 2010-2013 рр. у середньому становила 86 %. У 2012-2013рр. значно зросла фінансова підтримка інвестиційних проектів у галузі з місцевих бюджетів. Частка кредитів у структурі капітальних інвестицій у харчову промисловість у 2010-2012 рр. коливалася у межах 10-13 %, а частка коштів іноземних інвесторів не перевищувала 3,3 %.[1]

В ході здійснення ефективного інвестиційного менеджменту на підприємствах харчової промисловості вдосконалення потребує також процес обґрунтування доцільності інвестиційних проектів. Особливої уваги заслуговують проекти розвитку підприємств, які супроводжуються негативним впливом на навколишнє середовище. Найбільший негативний вплив на довкілля мають м'ясна, цукрова, спиртова та дріжджова галузі харчової промисловості. Сучасна практика інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості довела, що економічно обґрунтованим є доповнення бізнес-планів таких інвестиційних проектів розділом, в якому оцінюється у кількісному та вартісному вимірах вплив на довкілля і обґрунтовуються заходи щодо охорони та раціонального використання природних ресурсів. В умовах можливої альтернативи практичної реалізації проекту або вибору одного з варіантів, що розглядаються, В.А.Вербта та О.А.Загородніх пропонують кілька методів оцінки впливу проекту на навколишнє середовище: метод контрольних списків; метод матриць; метод діаграми потоків; метод сумісного аналізу карт. [2] Усі ці методи найбільш ефективні для оцінки впливу проекту при порівнянні можливих альтернатив на стадії формування проекту, коли підприємство ще не функціонує. У разі реалізації проекту на діючому підприємстві ці методи оцінки неприйнятні.

Сучасна міжнародна практика аналізу екологічних наслідків проектів найчастіше застосовує методи, побудовані на визначенні ринкової ціни виробництва товарів та послуг та безпосередніх витрат, пов'язаних з реалізацією проекту, до яких насамперед належать методи аналізу ефективності витрат і превентивних витрат.

Управління інвестиційною діяльністю на підприємствах харчової промисловості поряд із налагодженням процесу всебічного обґрунтування проектів з позиції екологічного впливу повинно передбачати створення системи інвестиційного контролінгу. Якщо розглядати інвестиційний контролінг як систему методів та інструментів, яка спрямована на підтримку інвестиційного менеджменту і охоплює інформаційне забезпечення, планування, координацію, контроль і внутрішній консалтинг, то, відповідно, головною його метою є забезпечення відпрацювання управлінських рішень в сфері інвестиційної діяльності підприємства задля найкращого досягнення стратегічних цілей.

Побудова системи інвестиційного контролінгу на підприємстві потребує певної послідовності дій: 1) визначення об'єкту контролінгу; 2) встановлення цілей і завдань інвестиційного контролінгу на кожній стадії підготовки і реалізації окремих інвестиційних проектів та інвестиційної програми в цілому; 3) формування системи пріоритетних критеріїв та встановлення їх кількісних стандартів (нормативів); 4) організація системи моніторингу пріоритетних показників (критеріїв) та формування сукупності алгоритмів дій по усуненню критичних відхилень значень показників від їх кількісних стандартів; 5) розробка системи звітностей по окремому інвестиційному проекту та інвестиційній програмі підприємства в цілому і встановлення періодичності її заповнення; 6) узгодження організаційних моментів функціонування системи інвестиційного контролінгу на підприємстві.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Капітальні інвестиції в Україні у 2010-2013 роках: Стат. збір. / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/prom.htm

2. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз. Підручник. - К.: КНЕУ, 2000.- 386с.